

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ БІОЛОГІЧНИЙ
КАФЕДРА ХІМІЇ

ЗАТВЕРДЖУЮ
Дека́н біологічного
факультету

Л.О. Омелянчик
(ініціали та прізвище)
Л.О. 2017

ПЕДАГОГІКА ВИЩОЇ ШКОЛИ ТА МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ
ФАХОВИХ ДИСЦИПЛІН
(назва навчальної дисципліни)

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

підготовки магістра
(назва освітнього ступеня)

спеціальності 205 «Лісове господарство»,
(шифр, назва спеціальності)

освітньо-професійної програми «Мисливське господарство»
(назва)

Укладач: к. пед. н., доцент, доцент кафедри хімії Перетяцько Вікторія Віталіївна

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри хімії

Протокол № 1 від «29» серпня 2017 р.
Завідувач кафедри хімії

(підпис)

О.А. Бражко
(ініціали, прізвище)

Ухвалено науково-методичною радою
біологічного факультету

Протокол № 1 від «29» серпня 2017 р.
Голова науково-методичної ради
біологічного факультету

(підпис)

В.В. Перетяцько
(ініціали, прізвище)

2017 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань <u>20 «Аграрні науки»</u>	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Спеціальність <u>205 «Лісове господарство»</u>	Цикл професійної підготовки. За вибором ВНЗ	
Загальна кількість годин – 90	Освітньо-професійної програми: <u>Мисливське господарство</u>	Рік підготовки:	
		1-й	
Тижневих аудиторних годин для денної форми навчання: – 3 год	Рівень вищої освіти: магістерський	Лекції	
		16 год.	
		Практичні	
		8 год.	
		Лабораторні	
		0 год.	
		Самостійна робота	
66 год.			
		Вид контролю: залік	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Педагогіка вищої школи і методика викладання фахових дисциплін» є формування у студентів понять з педагогіки і методики викладання у вищій школі взагалі та окремих біологічних дисциплін зокрема.

Основна увага при викладанні дисципліни приділяється формуванню у студентів системи знань, необхідних для застосовування в педагогічній діяльності, а саме: взаємозв'язку різноманітних організаційних форм, методів і засобів навчання; методичним підходам до навчання та оцінюванні діяльності студентів-мисливствознавців; впровадженню новітніх педагогічних технологій в освітній процес ВНЗ. Такий напрямок дозволить майбутнім фахівцям у галузі мисливствознавства поєднувати під час проведення навчальних занять з дисциплін спеціальності, педагогічні знання і уміння та фахові знання, здобуті протягом навчання в університеті.

Завдання курсу полягає в усвідомленні специфічності навчально-наукової діяльності викладача вищої школи; вивченні основних закономірностей організації та проведення навчальних занять на біологічному факультеті.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **знати**:

- зміст і тенденцій розвитку біологічної освіти в сучасній вищій школі;
- сучасну систему навчання і виховання; систему форм, методів і засобів навчально-виховного процесу у вищому навчальному закладі;
- наукові основи побудови вищої біологічної освіти; зміст і ділове призначення навчального плану, навчальних і робочих програм;
- характерні особливості методик навчання різних фахових навчальних дисциплін;
- принципи застосування індивідуального, диференційованого і особистісно орієнтованого підходів до студентів при навчанні; сучасні педагогічні технології навчання у вищій школі.

уміти:

➤ усвідомлювати зміст і ділове призначення галузевих стандартів вищої освіти, навчального плану, ОПП, ОКХ, робочої програми навчальної дисципліни, індивідуальної освітньої траєкторії студента тощо;

➤ усвідомлювати місце лекції як організаційної форми навчання в сучасній вищій школі; методично правильно готуватися до неї; критично обирати науково-навчальну інформацію;

➤ методично правильно організовувати експериментальну роботу студентів ВНЗ на лабораторних заняттях в науково-навчальних лабораторіях біологічного факультету;

➤ вдало застосовувати принципи компетентного, діяльнісного, індивідуального, диференційованого та особистісно орієнтованого підходів до студентів при навчанні конкретної навчальної дисципліни;

➤ організовувати і складати завдання до різних видів контролю з фахових біологічних дисциплін;

➤ усвідомлювати місце практичної підготовки у професійному становленню фахівця в галузях лісового і мисливського господарства;

➤ здатність усвідомлювати сучасні педагогічні технології навчання у вищій школі та вміння застосовувати їх в організації навчання фахових біологічних дисциплін;

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні досягти таких **результатів навчання (компетентностей)**:

○ здатність розуміти принципи побудови змісту вищої біологічної освіти і систему знань, необхідних для застосування в педагогічній діяльності, різноманітних організаційних форм, методів і засобів навчання у ВНЗ;

○ здатність осмислювати дидактичні основи педагогічного процесу у вищій школі;

○ здатність осмислювати складові та усвідомлювати творчий характер науково-педагогічної діяльності викладача фахових дисциплін ВНЗ; здатність обирати найраціональніший стиль викладання навчального матеріалу та вдало застосовувати його для визначеної конкретної ситуації;

○ здатність усвідомлювати необхідність визнання студентів ВНЗ об'єктами й суб'єктами навчання та виховання;

○ здатність осмислювати характерні особливості методик навчання різних навчальних дисциплін вищої біологічної освіти;

○ здатність використовувати при роботі наукову, навчальну, методичну та довідкову літературу;

○ здатність генерувати нові ідеї; здатність методично правильно готуватися та здійснювати освітній процес у ВНЗ;

○ здатність до комунікації у професійній діяльності, у т.ч. на міжнародному рівні;

○ здатність критично осмислювати і постійно вдосконалювати власну науково-педагогічну діяльність;

○ здатність до прийняття рішень у складних і непередбачуваних умовах, що потребує застосування нових підходів та прогнозування.

Міждисциплінарні зв'язки. Знання, отримані студентами з професійно-орієнтованих дисциплін підготовки фахівців у галузях садово-паркового, лісового та мисливського господарств забезпечують засвоєння «Педагогіка вищої школи і методика викладання фахових дисциплін».

Вивчення ж курсу «Педагогіка вищої школи і методика викладання фахових дисциплін» забезпечить успішність подальшої науково-педагогічної діяльності викладача фахових дисциплін у ВНЗ.

3. Програма навчальної дисципліни

Розділ 1. Методика проведення аудиторних занять з біологічних дисциплін.

Тема 1. Дидактичні основи педагогічного процесу вищої школи.

Сутність процесу навчання у вищій школі. Зміст вищої біологічної освіти: Галузевий стандарт вищої освіти України, освітньо-професійна програма (ОПП), освітньо-кваліфікаційна характеристика (ОКХ), структурно-логічна схема підготовки, інші нормативні документи. Навчальний план підготовки студентів-мисливствознавців. Цикли навчальних дисциплін. Нормативні і вибіркові дисципліни. Методика розробки робочої програми викладачами згідно компетентнісного підходу. Компоненти змісту навчальної дисципліни. Системи організації навчального процесу в сучасній вищій школі. Організаційні форми навчання студентів у вищій школі. Специфіка навчальних занять у підготовці студентів-мисливствознавців. Взаємозв'язок між організаційними формами навчання (далі – ОФН) у ВНЗ. Європейська кредитно-трансферна система підготовки студентів (ECTS). Формування умінь визначення вимог до знань і вмінь студентів, які формуються під час вивчення певної дисципліни.

Тема 2. Суб'єкти навчального процесу вищої школи

Викладач вищої школи. Особливість науково-педагогічної діяльності. Стилі педагогічного спілкування викладачів вищої школи: емоційно-імпровізаційний, емоційно-методичний, розсудливо-імпровізаційний, розсудливо-методичний. Характеристика індивідуального стилю спілкування викладача: авторитарний, демократичний, ліберально-попустительський. Оптимальний індивідуальний стиль професійної діяльності педагога вищої школи. Напрями науково-педагогічної діяльності викладача природничих дисциплін ВНЗ: навчальна робота, науково-методична робота, організаційно-методична, науково-дослідна робота, виховна робота. Компоненти науково-педагогічної діяльності викладача природничих дисциплін: планування, організування навчальної роботи, стимулювання навчально-пізнавальної активності студентів, контроль і регулювання, аналіз досягнутих результатів. Характеристика чинників, що впливають на успішність студентів-мисливствознавців. Студент ВНЗ як об'єкт і суб'єкт навчання і виховання. Особливості протікання дидактичної адаптації студентів-першокурсників. Типи поведінки студентів-першокурсників. Аналіз умов для успішності адаптації першокурсників. Визначення груп студентів у відповідності до ставлення до навчання; за рівнем професійної спрямованості. Розвиток особистості студентів за роками навчання. Аналіз форм навчально-пізнавальної діяльності студентів-мисливствознавців біологічних факультетів ВНЗ. Сутність етапів формування творчої особистості майбутнього фахівця в галузі мисливствознавства.

Тема 3. Методика проведення аудиторних занять з фахових біологічних дисциплін

Характеристика особливостей організації освітнього процесу у ВНЗ. Функції та цілі лекції як ОФН у вищій школі. Переваги і недоліки лекції як ОФН. Вимоги до структури лекційного курсу. Аналіз вступної, тематичної, заключної та оглядової лекцій. Структура лекції. Проблемний і евристичний спосіб викладу лекційного матеріалу. Організаційна підготовка лекційних занять на біологічному факультеті ЗНУ. Прийоми підготовки викладача до лекції. Конспектування лекційного матеріалу студентами. Характеристика психолого-педагогічних передумов підвищення ефективності лекції. Психологічні прийоми керування увагою студентів під час лекції. Аналіз класифікацій лекцій. Види лекцій з біологічних дисциплін. Характеристика вимог до сучасної лекції у ВНЗ.

Характеристика завдання та функції лабораторного заняття як ОФН у вищій школі. Специфічність лабораторних занять у навчанні студентів-мисливствознавців. Аналіз змісту інструкцій до лабораторного заняття. Характеристика вимоги, які висуваються до студентів під час проведення лабораторного заняття. Структура лабораторного заняття. Контроль і оцінювання результатів лабораторного заняття. Аналіз класифікацій лабораторних занять у вищій школі.

Сутність поняття «практичні заняття». Характеристика груп практичних занять у вищій школі. Характеристика семінарського заняття як ОФН у ВНЗ. Аналіз завдань, які виконують семінарські заняття у навчальному процесі. Критерії ефективності семінарських занять. Характеристика видів семінарських занять. Характеристика прийомів ведення дискусії.

Розділ 2. Сучасні педагогічні технології у вищій школі.

Тема 4. Сучасні педагогічні технології у вищій школі.

Характеристика технології як дидактичної категорії. Сутність диференційованого навчання. Характеристика форм диференційованого навчання у вищій школі. Критерії створення типологічних груп студентів. Особливість системи оцінювання в педагогічній технології диференційованого навчання. Аналіз основних аспектів педагогічних технологій диференційованого навчання і особистісно орієнтованого навчання (далі – ООН). Характеристика положень, на яких ґрунтується ООН у вищій школі. Аналіз вимог до змісту освіти за технологією ООН. Особливості впровадження засобів забезпечення ООН на природничих факультетах. Ігрові технології навчання. Функції, які виконує ігрова діяльність в навчально-виховному процесі вищої школи. Аналіз класифікацій ігрових форм навчання. Характеристика різновидів ігор, які застосовуються у навчальному процесі ВНЗ. Характеристика обов'язкових елементів ділової гри. Аналіз психолого-педагогічних принципів розробки та організації ділової гри. Аналіз етапів проведення ділової гри.

Тема 5. Методика організації практичної підготовки студентів-мисливствознавців.

Сутність поняття «практична підготовка студентів-мисливствознавців». Аналіз різновидів практичної підготовки, які реалізуються в навчальному процесі вищої школи. Характеристика загальних вимог до організації та проведення різних видів практик. Специфіка практичної підготовки студентів-мисливствознавців. Вимоги до написання та оформлення звітів з різних видів практик. Критерії оцінювання результатів проходження різних видів практик студентами-мисливствознавцями.

Тема 6. Організація контролю і оцінки знань студентів з фахових біологічних дисциплін.

Необхідність контролю та оцінки навчальних досягнень студентів. Функції, основні принципи контролю та оцінки навчальної діяльності студентів. Характеристика видів контролю: попереднього, поточного, тематичного і заключного. Характеристика методів поточного контролю. Роль колоквиумів у навчальному процесі природничих факультетів. Характеристика форм підсумкової перевірки. Характеристика форм практичного контролю. Сутність понять «самоконтроль», «самооцінка» і «взаємоконтроль». Аналіз понять «критерії оцінок» і «норми оцінок». Рівні засвоєння знань студентами ВНЗ. Характеристика структурних компонентів навчально-пізнавальної діяльності студентів як об'єктів оцінювання. Система накопичення балів.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви тематичних розділів і тем	Кількість годин									
	денна форма					заочна форма				
	усього	у тому числі				усього	у тому числі			
		л	пр	сам.роб.			л	пр	сам. роб.	
				Із.					Із.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9		
<i>Розділ 1. Методика проведення аудиторних занять з біологічних дисциплін</i>										
Тема 1. Дидактичні основи педагогічного процесу вищої школи	12	2	2	8	-	-	-	-	-	-
Тема 2. Суб'єкти навчального процесу вищої школи	7	2	-	5	-	-	-	-	-	-
Тема 3. Методика проведення аудиторних занять з фахових біологічних дисциплін і СРС	28	6	2	20	-	-	-	-	-	-
Разом за розділом 1	47	10	4	33	-	-	-	-	-	-
<i>Розділ 2. Сучасні педагогічні технології у вищій школі</i>										
Тема 4. Сучасні педагогічні технології у вищій школі	21	2	-	19	-	-	-	-	-	-
Тема 5. Методика організації практичної підготовки студентів-мисливствознавців	11	2	2	7	-	-	-	-	-	-
Тема 6. Організація контролю і оцінки знань студентів з фахових біологічних дисциплін	11	2	2	7	-	-	-	-	-	-
Разом за розділом 2	43	6	4	33	-	-	-	-	-	-
<i>Усього годин</i>	90	16	8	66	-	-	-	-	-	-

5. Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		денна форма
1	Дидактичні основи педагогічного процесу вищої школи	2
2	Суб'єкти навчального процесу вищої школи	2
3	Методика проведення лекцій, лабораторних і практичних занять з фахових біологічних дисциплін	4
4	Методика організації та контролю СРС	2
5	Сучасні педагогічні технології у вищій школі	2
6	Методика організації практичної підготовки студентів-мисливствознавців	2
7	Організація контролю і оцінки знань студентів з фахових біологічних дисциплін	2
Разом		16

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		денна форма
1	Дидактичні основи педагогічного процесу вищої школи	2
2	Методика проведення аудиторних занять з фахових біологічних дисциплін.	2
3	Методика організації практичної підготовки студентів-мисливствознавців.	2
4	Організація контролю і оцінки знань студентів з біологічних дисциплін.	2
Разом		8

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		денна форма
1	Дидактичні основи педагогічного процесу вищої школи	8
2	Суб'єкти навчального процесу вищої школи	5
3	Методика аудиторних занять з фахових біологічних дисциплін	10
	Методика організації та контролю СРС	10
4	Сучасні педагогічні технології у вищій школі	19
5	Методика організації практичної підготовки студентів-мисливствознавців	7
6	Організація контролю і оцінки знань студентів з біологічних дисциплін	7
Разом		66

Індивідуальне практичне завдання

Індивідуальне практичне завдання являє собою проект на тему: «Методика викладання біологічної навчальної дисципліни». ПЗ є підсумковою практичною розробкою, яка дає змогу виявити рівень засвоєння студентами-магістрантами спеціальності 205 «Лісове господарство» ОПП «Мисливське господарство», знань та вмінь щодо планування й організації навчального процесу відповідно до змісту педагогічної підготовки студентів-магістрантів як складової їх майбутньої кваліфікації.

Проект – це авторський погляд на організацію навчання дисципліни в умовах впровадження компетентнісного підходу, інноваційних технологій (інформаційно-комунікаційних, інтерактивних тощо) і сучасних систем методичної та технічної підтримки.

Проект розробляється з конкретної навчальної дисципліни за вибором студента.

Під час виконання Проекту студент має продемонструвати вміння:

- за результатами аналізу освітньої програми визначати мету і завдання навчальної дисципліни, формувати перелік загальних і фахових компетентностей майбутнього фахівця;
- здійснювати розподіл бюджету часу, який відведено на дисципліну відповідно до робочого навчального плану за видами аудиторної та позааудиторної роботи студента;
- здійснювати розподіл змісту дисципліни за темами;
- складати план лекційних занять, визначаючи з кожної лекції питання до розгляду, зміст і форму презентаційного матеріалу, технічні засоби навчання;
- розробляти план лабораторних (практичних) занять, зокрема визначати до кожного заняття питання до обговорення, форму організації заняття і види контролю, результат заняття – компетенції, літературні джерела, при цьому викладач повинен продемонструвати свої знання і розуміння дидактичних особливостей кожного з інтерактивних методів навчання як інструментів формування фахових компетентностей;
- планувати самостійну роботу студентів, яка виконується під керівництвом викладача (індивідуальні і групові завдання) та без нього;
- розробляти зміст індивідуальних завдань і критерії їх оцінювання;
- визначати форми поточного і підсумкового контролю, критерії їх оцінювання;
- розробляти тестові завдання, складати питання до підсумкового контролю, а також екзаменаційні білети (якщо з дисципліни є іспит).
- частково формувати навчально-методичний комплекс дисципліни (НМКД);
- розробляти практичні завдання у формі кейсів, рольових і ділових ігор, тренінгів тощо.

ПРОЕКТ ВКЛЮЧАЄ ТАКІ РОЗДІЛИ:

1. Місце дисципліни у структурно-логічній схемі робочого навчального плану.
2. Мета і завдання навчальної дисципліни; загальні та фахові компетентності, які формуються в результаті опанування навчальної дисципліни студентами.
3. Міждисциплінарні зв'язки.
4. Навчально-тематичний план та розподіл змісту навчальної дисципліни за двома розділами і темами.

Таблиця 1

НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

НАЗВИ ТЕМАТИЧНИХ РОЗДІЛІВ І ТЕМ	КІЛЬКІСТЬ ГОДИН			
	УСЬОГО	У ТОМУ ЧИСЛІ		
		ЛЕКЦІЙ	ЛАБОРАТОРНИХ (ПРАКТИЧНИХ) ЗАНЯТЬ	СРС
<i>Розділ I. Назва</i>				
<i>Тема I. Назва.</i>				
<i>Разом за розділом</i>				
<i>Усього годин</i>				

5. Організація лекційних занять: місце лекцій у загальній концепції викладання навчальної дисципліни; план лекційних занять (див. Таблиця 2).

Таблиця 2

ПЛАН ЛЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ

<i>№ з/п</i>	<i>КІЛЬКІСТЬ ГОДИН</i>	<i>ТЕМА ЛЕКЦІЇ, ПИТАННЯ ПЛАНУ</i>	<i>МАТЕРІАЛИ ВІЗУАЛЬНОГО СУПРОВОДЖЕННЯ, ТЗН</i>
1			
2			
...			

6. Організація лабораторних (практичних) занять: перелік предметних компетенцій, які формуються під час виконання експериментальних і практичних завдань; план лабораторних (практичних) занять (див. Таблиця 3).

Таблиця 3

ПЛАН ЛАБОРАТОРНИХ (ПРАКТИЧНИХ) ЗАНЯТЬ

<i>№ з/п</i>	<i>ТЕМА, КІЛЬКІСТЬ ГОДИН</i>	<i>МЕТА ЗАНЯТТЯ, ПЕРЕЛІК КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ</i>	<i>ОСНОВНІ ЕТАПИ ЗАНЯТТЯ</i>	<i>ФОРМИ І МЕТОДИ КОНТРОЛЮ, КІЛЬКІСТЬ БАЛІВ ЗА ВИКОНАННЯ</i>
1				
2				
...				

7. Організація СРС і ІРС та контроль за ними: приклади завдань аудиторної та позааудиторної СРС, індивідуального практичного завдання.

8. Організація контрольних заходів щодо перевірки результатів опанування студентами навчальної дисципліни: приклади завдань репродуктивного, продуктивного і творчого характеру до одного лабораторного (практичного) заняття; приклад одного варіанта атестаційної контрольної роботи; приклад одного екзаменаційного білету (за наявності екзамену).

9. Навчально-методичне та програмне забезпечення навчальної дисципліни: список основної та додаткової літератури, інформаційних джерел.

Вимоги до оформлення індивідуального практичного завдання студента.

Індивідуальне практичне завдання – Проект – оформлюється на стандартних аркушах паперу формату А4, може бути написаний зрозумілим почерком або надрукований.

Обсяг: 8-12 сторінок.

8. Види контролю і система накопичення балів

При викладанні навчальної дисципліни «Педагогіка вищої школи і методика викладання фахових дисциплін» використовується поточний і підсумковий контроль навчальних досягнень студентів. Контроль і оцінювання навчальної діяльності студентів здійснюється за 100-бальною шкалою. Співвідношення між поточним і підсумковим контролем у загальній оцінці навчальної діяльності студента з дисципліни становить **60:40**.

	<i>Вид контрольного заходу</i>	<i>Кількість контрольних заходів</i>	<i>Кількість балів за 1 захід</i>	<i>Усього балів</i>
1	Виконання завдань практичного заняття. Терміни виконання – тиждень після проведення	4	5	20
2	Відповідь студента на лекції-бесіди	8	3	24
3	Самостійне проходження тестів за матеріалом у системі електронного забезпечення навчання ЗНУ. Кількість спроб – 2. Час не обмежено.	8	2	16
4	Індивідуальне практичне завдання	1	20	40
	Залік (проводиться під час залікового тижня)		20	
Усього		21		100

Поточний контроль здійснюється на **практичних заняттях** в аудиторії. Він передбачає перевірку й оцінювання виконання завдань аудиторної та самостійної домашньої роботи. У ході практичного заняття відбувається виявлення ступеня засвоєння теоретичного матеріалу, перевірка оволодіння їм студентами та застосування під час виконання практичних завдань. Виконання студентами навчальних завдань практичного заняття і завдань самостійної домашньої підготовки оформлюється в зошиті для робіт з курсу «Педагогіка вищої школи і методика викладання фахових дисциплін» та перевіряється викладачем у встановлений термін – тиждень після проведення. Оцінка за практичне заняття складається так: **2 бали** – за виконання домашньої самостійної роботи; **1 бали** – за активну участь у обговоренні теоретичних питань; **2 бали** – за успішне виконання навчальних завдань та їх оформлення. **Максимально протягом семестру студент отримує 20 балів.**

Проведення традиційних лекції студентам-магістрам методично недоцільно, тож лекційні заняття відбувається за формою лекції-бесіди. Підготовка студентів до **лекцій-бесіди** передбачає завчасне опрацювання лекційного матеріалу у системі електронного забезпечення навчання Moodle та активне обговорення під час її проведення. Така діяльність і відповіді студента оцінюється в **3 бала** за кожне лекційне заняття. **Максимально можна отримати до 24 балів.**

Після вивчення тем студенти самостійно проходять **8 контрольних тестувань** у електронному вигляді в системі Moodle. Успішне складання 1 тесту оцінюється в **2 бали**. **Максимальна кількість балів у кожному розділі 16 балів.**

Підсумковий контроль складається з **ІПЗ – Проекту** та проведення **заліку** у формі **співбесіди**. За виконання **ІПЗ** **максимально студент може отримати 20 балів**, при цьому оцінюється повнота і логічність розкриття кожного розділу проекту і акуратність оформлення письмової роботи. **Максимальна оцінка, яку може отримати студент за успішне складання заліку – 20 балів.**

Шкала оцінювання: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)		
E	60 – 69 (достатньо)		
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов'язковим повторним курсом)		

9. Рекомендована література

Основна:

1. Вітвицька С.С. Основи педагогіки вищої школи: методичний посібник для студентів магістратури / С.С. Вітвицька – К.: Центр навчальної літератури, 2003. – 316 с.
2. Вітвицька С.С. Практикум з педагогіки вищої школи: навчальний посібник за модульно-рейтинговою системою навчання для студентів магістратури / С.С. Вітвицька – К.: Центр навчальної літератури, 2005. – 396 с.
3. Есарева З.Ф. Методика викладання у вищій школі: навч. посібник. Для студентів вузів – К.: Центр навчальної літератури, 2007. – 232 с.
4. Модернізація вищої освіти України і Болонський процес / укл. М.Ф. Степко, Я.Я. Болюбаш, К.Л. Левківський, Ю.В. Сухарніков. – К.: Вид-во НМЦВО МОНУ, 2004. – 24 с.
5. Мороз О.Г. Педагогіка і психологія вищої школи: навч. посібник / О.Г. Мороз, О.С. Падалка, В.І. Юрченко / За ред. О.Г.Мороза. – К.: НПУ, 2003 – 267 с.
6. Нагаєв В.М. Методика викладання у вищій школі: навч. посібник. / В.М. Нагаєв – К.: ЦУЛ, 2007. – 224 с.
7. Ординський В.Л. Педагогіка вищої школи: навч. посібник для студентів вищих навчальних закладів. / В.Л. Ординський – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 372 с.
8. Педагогіка вищої школи: навч. посібник / А.І. Кузьмінський – К.: Знання, 2005. – 486 с.
9. Педагогіка вищої школи: навч. посібник / З.Н. Курлянд, Р.І. Хмельюк, А.В. Семенова. за ред. З.Н. Курлянд. – К.: Знання, 2007. – 495 с.
10. Технологія навчання екології: навчальний посібник / укл.: О.І. Турай, Т.М. Русняк – Чернівці: «Рута», 2005. – 112 с.
11. Туркот Т.І. Педагогіка та психологія вищої школи: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / Т.І. Туркот, О.А. Коновал. – Херсон: Олді-плюс, 2013. – 466 с.
12. Туркот, Т.І. Психологія і педагогіка вищої школи. навчальний посібник / Т.І. Туркот. – Херсон: Олді-плюс, 2013. – 516 с.
13. Фіцула М.М. Педагогіка вищої школи: навч. посіб. / М.М. Фіцула – К.: Академвидав, 2010. – 456 с.

Додаткова:

1. Андрущенко В. Модернізація вищої освіти України в контексті Болонського процесу / В. Андрущенко // Освіта. – 2004. – 12-19 травня. – С. 4-5.

2. Болонський процес: тенденції, проблеми, перспективи / за ред. В.П. Андрущенко. – К.: НПУ, 2004. – 221 с.
3. Гончаров С.М. Кредитно-модульна система організації навчального процесу: методологічні аспекти: монографія. / С.М. Гончаров, В.А. Гурін – Рівне.: НУВГП, 2008. – 626 с.
4. Гусак П.М. Теорія і технологія диференційованого навчання майбутніх учителів початкових класів: дис. ...докт. пед. наук: 13.00.01 / Гусак Петро Миколайович. – Луцьк, 1999. – 519 с.
5. Доповідна записка про стан впровадження нових інформаційних технологій для науково-методичного забезпечення самостійної роботи студентів ВНЗ. Інформаційний збірник МОН України. – 2003. – №2. – С. 10-14.
6. Каган В.И., Сычеников И.А Основы оптимизации процесса обучения в высшей школе (Единая методическая система института: теория и практика): науч-метод. пособие. – М.: Высш. школа, 1987. – 143 с.
7. Криворучко А.В. Формування оцінювальних умінь у майбутнього вчителя хімії // А.В. Криворучко // Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Серія: педагогіка і психологія. Випуск 44 / Редкол.: В.І. Шахов (голова) та ін. – Вінниця: ТОВ «Нілан ЛТД», 2015. – 378 с. – С. 296-301.
8. Мамаєв Л., Романюк О. Нові технології навчання у ВНЗ // Рідна школа. – 2002. – № 4. – С. 16-22.
9. Момот Ю.В. Організація проектно-дослідницької діяльності з хімічних дисциплін у загальноосвітніх та вищих навчальних закладах: монографія / Ю.В. Момот, Н.В. Гнітій. – Полтава: РВВ ПУСКУ, 2008. – 163 с.
10. Перетятко В.В. Роль викладача в організації самостійної роботи студентів-першокурсників університетів / В.В. Перетятко // Педагогічні науки та освіта: Збірник наукових праць Запорізького обласного інституту післядипломної педагогічної освіти. – Вип. VI. – Запоріжжя: КЗ «ЗОІППО» ЗОР, 2010. – С. 135 – 141.
11. Перетятко В.В. Роль гри як організаційної форми навчання в підготовці студентів до педагогічної практики / В.В. Перетятко // Збірник наукових праць Бердянського державного педагогічного університету (Педагогічні науки). – № 1. – Бердянськ: БДПУ, 2009. – С. 161-166.
12. Перетятко В.В. Роль консультації як організаційної форми у дидактичній адаптації студентів-першокурсників університетів / В.В. Перетятко // Науковий вісник Ужгородського національного університету: Серія «Педагогіка. Соціальна робота». – № 14. – Ужгород: Ужгородський національний університет, 2008. – С. 121-124.
13. Перетятко В.В. Рівень інтелектуального розвитку як складова дидактичної адаптації студента-першокурсника університету / В.В. Перетятко // Вісник Запорізького національного університету: Збірник наукових праць. Педагогічні науки / Головний редактор Локарева Г.В. – Запоріжжя: Запорізький національний університет, 2010. – С. 223-226.
14. Перетятко В.В. Застосування графічної наочності на лекціях з хімічних дисциплін / В.В. Перетятко, О.В. Ткачук // Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Серія: Педагогіка і психологія: Зб. наук. праць. – Випуск 37 / Редкол.: В.І.Шахов та ін. – Вінниця: ТОВ «Нілан ЛТД», 2012. – 400 с. – С. 364-367.
15. Перетятко В.В. Розвиток творчої компетентності у майбутніх магістрів хімії / В.В. Перетятко // Педагогічні науки та освіта: Збірник наукових праць Запорізького обласного інституту післядипломної педагогічної освіти. – Вип. XI. – Запоріжжя: Акцент Інвест-Трейд, 2012. – 228 с. – С.163-169.
16. Перетятко В.В. Особливості проведення інноваційних лекцій у навчанні студентів-магістрів / В.В. Перетятко // Педагогічні науки та освіта: Збірник наукових праць Запорізького обласного інституту післядипломної педагогічної освіти. – Вип. XIII. – Запоріжжя: Акцент Інвест-Трейд, 2013. – 236 с. – С.128-134.

17. Перетятко В.В. Професійна спрямованість методики проведення лабораторних занять для студентів різних напрямів підготовки біологічного факультету / В.В. Перетятко, О.В. Ткачук // Педагогічна освіта: теорія і практика. Збірник наукових праць / Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка; Інститут педагогіки НАПН України [гол. ред. Лабунець В.М.]. – Вип. 19 (2-2015). – Ч.2. – Кам'янець-Подільський, 2015. – 340 с. – С.205-209.

18. Петренко В.В. Лабораторні заняття як організаційна форма експериментальної підготовки студентів-першокурсників біологічного факультете / В.В. Петренко // Вісник Запорізького національного університету: Збірник наукових статей. Педагогічні науки / Головний редактор Міщик Л.І. – Запоріжжя: Запорізький національний університет, 2008. – С. 206-209.

19. Петренко В.В. Наступність лекцій з природничих дисциплін в загальноосвітньому і вищому навчальних закладах як засіб дидактичної адаптації студентів-першокурсників університетів / В.В. Петренко, О.В. Ткачук // Збірник наукових праць Кам'янець-Подільського державного педагогічного університету: Серія педагогічна: Дидактика фізики і підручники фізики (астрономії) в умовах формування європейського простору освіти. – Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський державний університет, редакційно-видавничий відділ, 2007. – Вип. 13. – С. 149-151.

20. Прокопенко І.Ф., Євдокимов В.І. Педагогічні технології: Навч. посібник. – Харків: Колегіум, 2005. – 224 с.

Інформаційні ресурси

1. Варбанець С.В. Про необхідність професійної спрямованості навчання компонентній технології програмування [Електронний ресурс] / С.В. Варбанець. – Режим доступу: <http://www.ii.npu.edu.ua/2009-11-27-11-40-37/76--6/681-2009-11-27-12-10-09382>

2. Копетчук В.А. Методика формування професійної спрямованості навчання предметів математично-природничого циклу в медичному коледжі [Електронний ресурс] В.А. Копетчук // Професійна педагогічна освіта: інноваційні технології та методики: Монографія / За ред. О.А. Дубасенюк. – Житомир: Вид. ждУ ім. І.Франка, 2009. – С. 470-483.

– Режим доступу: <http://eprints.zu.edu.ua/13365/1/%D0%9A%D0%BE%D0%BF%D0%B5%D1%82%D1%87%D1%83%D0%BA%20%D0%92.pdf>

Погоджено _____
навчальний відділ
« _____ » _____